

ERDÉLYI GAZDA

Az E. G. E. állandó gépkiallításának intézősége

a téli évad alatt is készséggel rendelkezésre áll a gazdaközönségnek

az egyesület helyiségében (Deák Ferencz-u. 11.)

(576.)

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyancsak szintén összes női óvszerek) F. Berguand fils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-nál
BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágott az „Erdélyi Gazda“-ból. (792.)

HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai

szövőgyár, KÉSMÁRK

(791.) - elismert hírneves

Szepességi Vászon

és

Damaszt áru

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru

ezen védjeggyel van ellátva

HAZAI IPAR!

Cimbalom

(637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitűnő erős, csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frt-ért kapható a készítési telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

Jeges Géza,

műokleveles cimbalom-készítő.

Arjegyzéket bérmentve küldök.

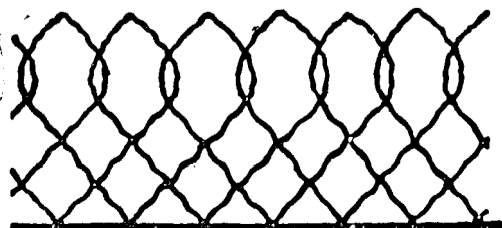
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövő-fonát és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való Gép-sodrony-fonatait, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pince, padlás, felső világossági-magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és lóher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és ezüstszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, acél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböző mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ügybetétek (mátrácz), sodrony-lábtörölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (839.)

18.985. sz. m. kir. szabadalom!

A LOVAK KEHESSÉGE ELLEN,

szarvasmarhák, sertések hizlalásánál a hizóképesség gyors fokozására, téheneknél a tejtermelés emelésére, gyöngy-csontú, csenevész csikók és borjúk felnevelésére és erősítésére páratlan eredménnyel használják a Kutasy-féle szabadalmazott **CONCENTRÁLT ÁLLATTÁPOR**.
5 kilós próbacsomag 7 korona bérmentve.

Tyúkszem és szűmölcs ellen feltétlenül biztosan és fájá-lommentesen hat a K o n c z-féle „GLAVETHYL“ Uvegje K. 1.20 és K. 2. Kapható a gyógyszerárakban, K. 1.70, vagy K. 2.50 beküldésére (bélyegekben is) bérmentve küldi a készítő: Nagysolymosi Koncz Ármán gyógyszerész készítmények gyára Székely-Údvarhelyt. (715.)

Számtalan elismerés! Ismertetés ingyen!

A Magyar fém- és lámpaáru-gyár

részvénytársaság gyári raktára KOLOZSVÁRT,

Wesselényi Miklós-utca 20. szám.

Gyár: Budapest-Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Pompás csillárokat, asztali és függő lámpákat, valamint egyszerű lámpákat közönséges használatra.

Légszusz- és villany-csillárokat

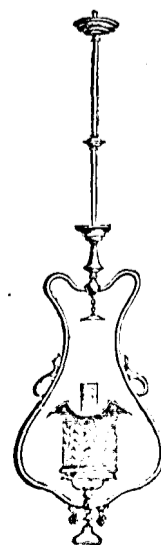
állványok, íróasztali berendezések, gertyatartók stb.

legmérsékeltőbb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai petroleum

„KIRÁLYOLAJ” mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.

Helyben minden mennyiség házhoz szállíttatik. (776.)

Ad. 3008—1901. sz.

HIRDETMÉNY.

A kolozsvári cs. és kir. élelmezési raktár (sétatér-utca 4 sz.) 1902. január havában gazdaktól és azok egyesületeitől.

**300 métermázsa rozsot és
200 métermázsa zabot vesz.**

Az erre vonatkozó közelebbi rendelkezések az 1901. augusztus 6-i 1620. számú hirdetményben foglaltatnak.

Bővebb értesítéseket a főtnevezett élelmezési raktár nyújt a hivatalos órák idejében.

Kolozsvár, 1901. december hó 20-án.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktár
kezelő-bizottsága
Kolozsvárt.

(795.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

— Budapest —

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

(780.)

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítására a legjutányosabb áron vállaltatnak és a legököltelesen

készítetnek el.
Vidéki megrendelések is pontosan eszközöltenek.

Czeglédén

Unghváry László

300 holdas szőlőtelepe és gyümölcsfaiskolájának, valamint borüzletének részletes árjegyzéke megjelent s kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Viszonteladók
kerestetnek.

(742. 1.)

Láng és Lovass

gépolaj és gépzsir-gyára
Budapest, V., Váci-utca 140.

Ajánlja legjobb minőségű

gépolaj-,

hengero-laj-,

gépzsir-

gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiállítás igazgatóságához Kolozsvárt. intézendők.

(602.)

A Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság kaposvári béruradalma eladásra bocsát:

Svédországból importált, eredeti Chevalier-árpa után termett, kiváló szép és jó minőségű, 1901. évi termésű tavaszi vetőmag

Chevalier-árpát;

tavaszi takarmányvetésre kiválóan alkalmas, 1901. évi termésű, kitűnő minőségű vetőmag

bükkönyt;

tavaszi takarmányvetésre kiválóan alkalmas, 1901. évi termésű, kitűnő minőségű vetőmag

zöld borsót;

és Svédországból importált eredeti Ligowo-zab után termett, 1901. évi termésű kiválóan szép vetőmag

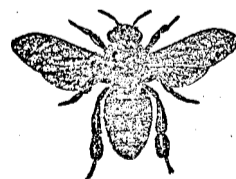
Ligowo zabot.

A felsorolt vetőmagvak ára, vevőnek bérmentesítve Kaposvárra küldendő zsákjaiban vasutra adva, netto 100 kilogrammonként 18 korona.

Mintákkal és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

a Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság béruradalma

igazgatósága Kaposvárott. (790.)

Eladó méz!

A legfinomabb aromás erdei szinméz
10 kilogrammos üvegekben á 60 fillér,
nagyban á 50 fillér árban
kapható az „Erdélyi Gazda” kiadó-hivatalánál: Kolozsvárt, Deák-Ferenc-(Bel-Közép-) utca 11. szám (I. em.) alatt.

➡ Vidéki megrendelések 10 üveggel vagy azon felül utánvétellel. ➡

(686.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Erdélyrészi gazdatiszti egyesület.	43
Meghívó.	43
Az „Erdélyrészi Gazdatiszti Egylet” alapszabályai.	44
A székelyföldi havasok kihasználásáról. I. Nagy Imre.	46
A télfagy befolyása a talaj termőképességére. II. —b.—	46
Kisebb szakközlemények:	
Hiázartás: A disznóölés más módja. I. Z. K. E.	47
Irodalmi szemle:	
Korszakos irodalmi vállalat.	48
Egyleti élet.	
Meghívó.	48
Vegyes közlemények	48
Hírdetések	

Erdélyrészi gazdatiszti egyesület.

Elérkeztünk tehát ahhoz az időponthoz, mikor az ige testté lesz. Buzgó emberek lankadatlan tevékenysége, lelkes munkája az erdélyi gazdatiszti kar legjelesebbjeinek, támogatás az intéző körök, érdeklődés az érdekelt gazdatiszti kar részéről tették lehetségessé, hogy összehívassuk ma már az alakuló közgyűlést. Nem céóra hívjuk gazdatársainkat. Komoly munkára. Kezükbe adjuk a munkálkodás alapját, kezükbe adjuk a tömörülés, az egyesülés eszközeit. Az alapszabálytervezetben egy keretet nyújtunk át, melybe ki-ki beleillesztheti azt a képet, melyet magának a gazdatisztek egyesületéről alkotott. Mi egy holt keretet adunk át, melybe az erdélyi gazdatiszteknek kell az eleven életet önteni érdeklődésükkel, részvételükkel, tanácsokkal, serény munkálkodással. Mindezek érvényesülhetnek a nagy-enyedi alakuló közgyűlésen. Legyünk sokan ott. Minél többen leszünk, annál nagyobb siker koronázza munkánkat. Ha az érzéketlenségen, nembánomságon, közönyön megtörnének önzetlen, a közös ügyért fáradó férfiak munkája, akkor — legyünk tisztába azzal: az erdélyi gazdatisztek egyesülésének ügye föltámaszthatatlanul elbukott. Az egyesülés zászlaja kibontva lebeg. Tömörüljünk a zászló alá mindnyájan, a kik lelkesedni és dolgozni tudunk.

Az alábbiakban olvasható a gazdatiszti egyesület alakuló gyűlésére szóló meghívó és az alapszabálynak kidolgozott tervezete.

A hosszabb szolgálati időt töltött gazdatisztek részére rendezendő ünnepélyre fölhívjuk azon gazdatisztjeink figyelmét, a kik az ünnepelés szükségességét állították elének.

Az alapszabálytervezet már jóval a közgyűlés előtt az érdekeltek kezében lesz: kérjük komolyan, tárgyilagosan és alaposan tanulmányozzák azt, hogy az alakuló közgyűlés annak hiányait kipótálja, esetleges hibáit kiigazítsa. A meghívóban mel-

lékelt levelezőlapon kérjük, hogy tudassák a meghívottak február hó 1-ig az E. G. E. titkári hivatalával, hogy az alakuló gyűlésen részt vesznek-e, vagy nem.

*

Meghívó.

Alúlirott Erdélyi Gazdasági Egylet és Alsófehérvármegyei Gazdasági Egylet meghívják címzettet az

Erdélyrészi Gazdatiszti Egyletnek Nagy-Enyeden

— a városház disztermében —

1902. évi február hó 9-én délelőtt 11 órakor tartandó

Alakuló Közgyűlésére.

Programm:

I. D. e. 11 órakor: Alakuló közgyűlés.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az egylet céljának kifejtése.
3. Az alapszabálytervezet megállapítása.
4. Elnökség, választmány és tisztikar megválasztása.
5. Zárszó.

II. D. u. 1 órakor: Közös ebéd a »Nemzeti Szálló«-ban.

III. D. u. 3 órakor: Ünnepély hosszabb szolgálati időt töltött gazdatisztek részére. Rendezi az erdélyrészi gazdatiszti kar. Részletes program a helyszínén.

Kolozsvár, 1902. január 22.

Nagy-Enyed, 1902. január 22.

Szabó József,

erd. gazd. egy. elnök.

Zeyk Dániel,

alsófehérm. gazd. egy. elnök.

Tokaji László,

erd. gazd. egy. titkár.

Székelyhidy Viktor,

alsófehérm. gazd. egy. titkár.

Jobb és

megbízhatóbb

magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a
minők (28.)

28 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari mag-
kereskedésében

BUDAPESTEN

kaphatók.

*Számegbizhatóbb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Merőgardák Szövetkezetét
Budapest V. alkotmányutca 31.*

Az „Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület” alapszabályai.

1. §.

Az egyesületről általában.

Az egyesület *címe*: „Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület.” Székhelye: Kolozsvár.

2. §.

Az egyesület céljai.

Az erdélyi országrész gazdatiszti karának képviselője, a testületi szellem fejlesztése, társadalmi helyzetének emelése, az iránta való közbecsülés emelése, anyagi helyzetének javítása, nyugdíj illetve biztosítási kérdésének lehető megoldása.

3. §.

A cél elérésére szolgáló eszközök.

a) Szellemiek.

1. Az 1900. évi XXVII., a birtokos és gazdatiszt közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló törvény helyes végrehajtása fölött való örökös, annak fejlesztésére való törekvés.

2. Az erdélyi gazdatisztek nyilvántartása, az összetartózkodás érzésének fejlesztése.

3. Az erdélyrészi gazdatiszti kar érdekeinek a sajtó útján való képviseltetése és védelme, ebből a célból a lehetőséghez képest szaklap fönntartása, melyben szakismeretet terjeszt s mely az egyesület hivatalos lapját képezi.

4. A gazdatiszti kar szellemi előhaladását előmozdító szaktanfolyamok, tanulmányi kirándulások, fölolvadások és értekezletek tartása.

5. A gazdasági haladást előmozdítandó: szakirodalmi pályázatok kitűzése, a gazdatisztikar körébe vágó szakmunkák kiadása.

b) Anyagiak.

1. Az egyesület a tudomására jött, vagy hozott betöltendő gazdatiszti állásokra állás nélkül levő tagjait a lehetőség szerint közvetítés útján díjtalanul elhelyezi.

2. Oly kedvezmények megszerzése a tagok és családjuk részére, melyekben vállalatok, intézetek, üzletek és lapok az egyesület tagjait részesíteni szokták.

3. A tagoknak arra érdemes gyermekei részére tanulmányi ösztöndíjak kieszközlése és kiadása.

4. A tagoknak üzleti és jogi ügyekben tanácsadás.

5. Szolgálat- és keresetképtelenné vált, valamint állás nélkül levő tagjainak az egyesület erejéhez mért pártfogolása és segítése.

6. Elhunyt tagok özvegyeinek és árváinak anyagi segítése, megélhetésükben és nevelésükben az egyesület által való lehető erkölcsi támogatása.

4. §.

Az egyesület vagyona és jövedelmi forrásai.

Az egyesület vagyonát képezik:

a) Az erdélyrészi gazdatisztek által az egyesület megalakulása előtt adományokból és gyűjtésekből szerzett 400 korona alap.

b) Alapítványok, adományok és hagyományok.

c) Az egyesület rendes évi tagdíjbevételeinek fönmaradó és a közgyűlés által a vagyon gyarapítására utalt fölöslege.

Az egyet elkölthető jövedelmei:

Az alapítványok kamatai, a rendes tag-

díjak, valamint az ily célzattal adott állami és más segélyek.

5. §.

Az egyesület tagjai

1. *Alapító tagok*, kik legalább 200 korona alapítványt tesznek és azt vagy egyszerűen mindenkorra befizetik, vagy az alapítványi összeg évi 5%-os kamatait kötvény alapján biztosítják.

2. *Rendes tagok*:

a) mindazon, a mezőgazdasági és ezzel rokon gazdasági ágban önállóan működő vagy szolgálati viszonyban levő egyének, tehát földbirtokosok, bérlők, a törvény alapján jogosult gazdatisztek, erdő- és bányatisztek, gazdasági egyesületek tisztviselői, kik írásbeli nyilatkozat alapján 6 év tartamára évi 10 korona tagsági díj fizetésére kötelezik magukat

b) segédtisztek, gyakornokok, gazdasági, erdészeti és bányászati akadémiai és tanintézet hallgatók mindaddig, míg az előző pont minősítése alá nem esnek, ha írásbeli nyilatkozat alapján magukat 6 év tartamára évi 5 korona tagsági díj fizetésére kötelezik és kikre nézve ha az előző a) pont minősítését elérik, kötelezettségük további tartamára az évi 10 korona tagsági díj válik kötelezővé.

4. *Tiszteletbeli* tagokká a közgyűlés oly kiváló egyéneket választ, kik az egyesület, a gazdatiszti kar és a mezőgazdaság ügyének szolgálatában kimagasló érdemeket szereztek.

6. §.

A tagok kötelezettségei.

A rendes és pártoló tagok által kötelezett évi tagsági díjak az első évben a belépéskor, a további években pedig a naptári év kezdetétől számítandó 30 nap alatt az egyesület pénztárába, Kolozsvárra bérmentesen fizetendő, vagy küldendő be.

7. §.

A tagok kötelezettségének tartama.

Azon rendes tag, aki 6 évre szóló kötelezettségének letételével az egyesületből ki akar lépni, köteles kilépési szándékát az egyesület ügyvezetőségénél a hatodik év első felében bejelenteni, ellenkező esetben a tagsági viszony hallgatóságosan további 6 évre tekintetik meghosszabbítottnak.

8. §.

A tagok jogai.

a) Az alapító és rendes tagoknak a közgyűlésen indítványozó, szavazó és választó joguk van. A választmányt ők választják meg, választmányi tagoknak megválaszthatók.

b) Mindennemű anyagi előnyben és kedvezményben, melyet az egyet hatóságoktól, testületektől, vagy egyesektől szerez — az összes tagok egyenlően és a méltányosság alapján részesednek.

c) Az egyesület esetleg létesítendő hivatalos lapját, évkönyveit és hivatalos működését tárgyazó egyéb nyomtatványait minden tag díjtalanul, vagy mérsékelt díjért kapja.

d) Minden tag jogait csak akkor gyakorolhatja, ha tagdíjhátraléka nincs és az utolsó évi tagdíjfizetési kötelezettségének is eleget tett.

e) A szavazati jog rendszerint személyesen gyakorolandó. A tagoknak jogukban áll szavazati jogukat tagtársaik által, megbízás útján is gyakorolni. 10 szavazatnál többet azonban senki se képviselhet.

f) Minden tag bárminemű sérelmének orvoslásáért a közgyűléshez fordulhat.

9. §.

A tagsági viszony megszűnik:

1. a tag halálával,
2. a fenti 7. §. szerint való kilépés által,
3. ha valamely tag nyereszkeségi vágyból elkövetett véttség, a közérkölciségbe utköző viselkedés, vagy büntetett miatt jogerősen elítéltetett, ha az egyetnek tudva anyagi, vagy erkölcsi kárt okoz, ha a tagot hitelesen igazolt fizetése képtelensége miatt a választmány fölmenti. Indokolt esetekben állásához nem illő viselkedés miatt is kizárható. A kizárás a beigazolt első esetben föltétlenül és mindjárt, az utóbbi két esetben pedig a választmánynak titkos szavazat útján kétharmad szótöbbséggel hozott határozata alapján fogantatosítottatik.

10. §.

Az egyesület szervezete.

Az egyesület szervezetét alkotják, ügyeit fölügyelik és intézik:

- a közgyűlés,
- a választmány,
- az elnökség,
- az ügyvezetőség.

11. §.

A közgyűlés.

1. Az évi *rendes* közgyűlés minden év január havának utolsó vasárnapján, az erdélyi országrész nagyobb városaiban fölvaltva tartatik meg. Idejének és helyének meghatározása a választmány föladata s ennek határozata alapján összehívása az elnökség hatáskörébe tartozik. Az e tárgyban kibocsátandó és a közgyűlés tárgyainak megjelölését, idejét és helyét magában foglaló hirdetmény az egyesület hivatalos lapjában, vagy hivatalos lapjánál kijelölt szakközlönyben a közgyűlés napját megelőzőleg legalább 14 nappal egyszerűen közléteendő és a meghívó a tagoknak külön is megküldendő.

A rendes közgyűlés hatáskörébe tartozik:

- az elnökségnek, választmánynak és a tisztviselőknél, valamint a tiszteletbeli tagoknak megválasztása;
- az évi jelentés, számadás és mérleg fölülvizsgálása s a fölmentvény fölötti határozathozatal;
- a költségelőirányzat megállapítása;
- az egyesületi vagyon hovaforvitása és elhelyezése ügyében való határozás;
- határozás a választmány határozatai ellen hozzá föllebbezett ügyekben;
- a választmány, vagy egyesek indítványának tárgyalása, amennyiben a választmány, vagy az elnökség az indítvány tárgyalását a közgyűlés elé terjeszteni határozta és amennyiben az egyes tagok azt a közgyűlés előtt legalább egy héttel az elnökségnek bejelentették.

g) az alapszabály megváltoztatása, melyhez azonban a tagoknak $\frac{2}{3}$ szavazata szükséges;

h) az egyesület fölösztatásának s fölösztatás esetén az egyesületi vagyon hovaforvitásának tárgyalása, a fölszámoló kirendelése, amikor a tagok $\frac{2}{3}$ részének együtlléte és a gyűlésnek $\frac{2}{3}$ szótöbbsége szükséges;

i) határozathozatal mindazon kérdésekben, melyek sem a választmány, sem az el-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskére, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

nökség és ügyvezetés hatáskörébe nem tartoznak.

2. *Rendkívüli* közgyűlésnek helye van, ha a) 5 rendes tag a célnak kitétele mellett annak egybehívását kívánja és ezt írásban indokolja;

b) a választmány annak egybehívását határozza

A rendkívüli közgyűlésre legalább 8 nappal megtartása előtt a tagok alapszabályszerűen meghívandók. A rendkívüli közgyűlés határozatai a meghívóban is megjelölt tárgyra nézve teljes jogerővel bírnak, ha azon a választmány és tisztikar tagjain kívül legalább még 16 tag van jelen.

12. §.

A rendes közgyűlés határozatképes, ha az elnökön és tisztikaron kívül legalább 16 tag van jelen. Ha az összehívott közgyűlés nem bizonyult határozatképesnek, az új közgyűlés két héten belül hívandó össze, mely a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes. Ezen új közgyűlés tárgyában az elnök által kibocsájtandó hirdetmény annak határnapja előtt legalább egy héttel a meghatározott módon közzéteendő. Egy közgyűlés sem hozhat határozatot más tárgyról, mint a melyek a meghívóban föltüntetve voltak. Az első közgyűlésre szabályszerűen beadott indítványok a másodközgyűlés tárgysorozatába fölveendőek és ott tárgyalandók.

13. §.

A közgyűlést megnyitja, vezeti és berekeszti az elnök, vagy ennek akadályoztatása esetén az alelnök, ha ez is akadályozva lenne, az esetben arra a gyűlésre a közgyűlés a jelenlevők közül felkiáltás útján választ elnököt.

14. §.

A közgyűlés rendes előadója és jegyzője az egyesület titkára, kit szükséges esetekben a közgyűlés helyettesíthet. Önálló, szabályosan beadott indítványát minden tag maga is előadhatja.

15. §.

A közgyűlés határozatait rendesen nyílt szavazás útján szótöbbséggel hozza. Választásoknál és személyes kérdéseknél azonban minden egyes esetben titkos szavazás alkalmazandó, valamint minden más kérdésben is akkor, ha azt a gyűlés 3 tagja írásban kéri.

16. §.

A közgyűlés menetéről jegyzőkönyv vezetendő, melyet az elnök, a hitelesítés végett a gyűlés elején az elnök által megbízott két tag és az egyesület titkárja ír alá.

17. §.

A választmány.

A választmány áll: a) 52 választott tagból, kiket a közgyűlés 3 évről 3 évre választ és pedig Kolozsvár és vidékéről: 12-öt, Deés—Zilah vidékéről 8-at, Maros-Vásárhely—D.-Sz.-Márton vidékéről 8-at, S.-Szt. György—Udvarhely vidékéről 8-at, N.-Enyed—Gyulafehérvár vidékéről 8-at, Déva—Szászváros vidékéről 8-at.

b) Egy elnök és 6 alelnökből, a kik szintén a fenti beosztás szerinti vidékenként választandók;

c) titkár, pénztárnok és jogtanácsosból. Ha a választmányi tag meghal, leköszön, vagy megválasztásának három éve lejárt, a következő közgyűlésen új választmányi tag választandó helyette, vagy további három évre újból megválasztható.

18. §.

A választmány lehetőleg minden hónapban és valahányszor azt az elnökség szükségesnek tartja, a választmányi tagoknak legalább 3 nappal az ülés előtt megküldött tárgysorozatos meghívóban kijelölt legalkalmasabb helyen ülést tart, melyen határozatait szótöbbséggel hozza. Érvényes határozat hozatalára az elnökön kívül 5 tag jelenléte szükséges. Kizárási indítvány tárgyalásához az elnökön kívül legalább 12 tag jelenléte szükséges s a döntés titkos szavazás útján történik. 3 tag kivánságára egyébként mindenkor titkos szavazás rendelendő el. Szavazat egyenlőség esetén mindenkor az elnök szavazata dönt.

A választmányi gyűlések is legalább évente 3-szor a vidéki központokon tartandók meg.

19. §.

A választmány hatásköre:

a) az egylet összes ügyeinek, tevékenységének, vezetése és irányítása, közhasznú kezdeményezések az egyesület és tagjainak érdekében szellemi és anyagi téren; az egylethez beadott indítványok és kérvények fölötti tanácskozás és azok elintézése, amennyiben az nincs a közgyűlésnek határozottan fönttartva.

b) Fölügyel az egyesület vagyonára, intézkedik az egyleti jövedelmeknek az előirányzatban megjelölt fölhasználásáról, az egyesületi vagyonrészeknek ideiglenes elhelyezéséről és gyümölcsöztetéséről. Az előirányzott kiadásokat kiutalja, rendkívüli kiadásokat egészen 100 koronáig a legközelebbi közgyűlés elé terjesztendő indokolás kötelezettségével utalványozhat.

c) előkészíti a közgyűlés tárgyait, meghatározza annak helyét és idejét;

d) a közgyűlés elé terjeszti az évi jelentést és zárszámadást, összeállítja a jövő évi költségelirányzatot;

e) határoz a tagok fölvétele és kizárása fölött és ez irányban hozott határozatát megindokolni nem köteles;

f) fölügyel a tagsági illetmények befolyására, intézkedik azok behajtása iránt.

20. §.

A választmányi ülések jegyzőkönyveit az elnök, a jegyző és az előbbi által két, az ülésen jelen volt tag hitelesíti.

21. §.

A választmány nevében kibocsátott ügydarabokat az elnök, vagy annak helyettese és a titkár írják alá.

22. §.

Az elnökség.

Tagjai: egy elnök, 6 alelnök, kiket a közgyűlés általános szótöbbséggel 3 évre választ.

Hatásköre: 1. Képviseli az egyesületet általában.

2. A közgyűléseket és választmányi üléseket összehívja, azok tanácskozásait vezeti, határozatait kimondja és határozatainak végrehajtása fölött őrökdi, intézkedik a jegyzőkönyvek hitelesítéséről és aláírja szokot.

3. A közgyűlésen és választmányi üléseken szavazategyenlőség esetén szavazatával dönt, kijelöli esetről-esetre a szavazatszedő bizottságot.

4. Az egyesülethez érkezett leiratokat, átiratokat, kérvényeket, beadványokat és indítványokat elintézi, amennyiben szükségesnek

látja: azokat a választmányhoz, vagy ennek útján a közgyűléshez juttatja, gondoskodik, hogy a tárgyak az ülésekre kellően előkészítenek, jogában áll úgy a köz-, mint a választmányi üléseken előadói a tagok közül bárkit megjelölni.

5. Az általa elintézett ügyekről a választmány legközelebbi ülésén beszámol.

6. Az ügykezelés fölött fölügyeletet gyakorol.

7. Jogosult, de sőt köteles is meghatározatlan időben, évenként legalább egyszer úgy az egyesületi könyvvezetést, mint a pénztárt felülvizsgálni.

8. A közgyűlés, vagy a választmány határozata szerint teendő kiadásokat utalványozza.

9. Oly esetekben, mikor belátása szerint elhalaszthatatlanul rögtön folyósítandó kiadásról van szó, 100 koronáig önjogulag utalványozhat a legközelebb tartandó választmányi ülés jóváhagyását kikerve.

10. Az elnököt akadályoztatása esetén az alelnökök helyettesítik és képviselik.

23. §.

Az egyesület tisztikara.

Az egyesület tisztikara áll a székhelyen levő titkárból, pénztárnosból és jogtanácsosból. A titkár a közgyűlés és választmányi ülések rendszerinti előadója. Az egyesület levelezéseit és fogalmazásait eszközli, átveszi az egyesület címére érkezett leveleket és egyéb iratokat, ezeket elintézi, illetve elintézés végett az elnökség, vagy a választmány elé terjeszti. Az egyesület iratait és okmányait őrzi és rendben tartja. A tagok törzskönyveit és s az új tagul jelentkezők jegyzékét ő vezeti. Nyilvántartja a betöltendő állásokat és elhelyezésre váró tagok jegyzékét. Az egyesület ügyeit érintő közleményeket a hivatalos közlönyben vagy más arra megjelölt lapokban közzéteszi előterjeszti. A meghívókat a gyűlésekre kiállítja, szétküldi, az egyesület vagyonára fölügyel s a pénztár helyes vezetését ellenőrzi.

A titkárt a közgyűlés élethosszig választja s fizetését is az állapítja meg. Állásából csak fegyelmi úton mozdítható el.

A titkárnak a folyó kiadásokra 30 koronáig terjedő utalványozási joga van.

A pénztárnok az egyesületi pénztárt az elnökség, választmány és titkár fölügyelete mellett felelősség mellett kezeli. Rendes naplót vezet minden bevételről és kiadásról. Átveszi az egyesületnek érkező pénz- és értéküldeményeket. Az elnök utalványozására s titkár ellenjegyzésével a kifizetéseket eszközli, ezeken kívül egyéb kifizetéseket nem eszközölhet. Az egyesület pénz- és értékvagyonáról jegyzéket vezet. Az egyesület követeléseiről pontos kimutatásokat visz, s a hátralékosok tartozásainak kitüntetésével kimutatását minden választmányi ülés elé terjeszti. Minden év végén az évi számadást lezárja és pénztári jelentését a közgyűlés elé terjeszti.

A jogtanácsos Kolozsvárt gyakorló hites ügyvéd, föladata az egylet jogügyeit, pöreit kezelni, az egyesületet és tagjait minden fölmerülő esetben jogi tanácssal segíteni.

24. §.

A számvizsgáló bizottság.

A pénztári kezelés ellenőrzése céljából a közgyűlés által 3 évre 3 tagból álló számvizsgáló bizottság választatik, melyet a köz-

A Zalahatnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kén- és mütrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű mütrágyáit

a t. c. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legelőszzerűbb az „Erd. Gazd. Egylet” raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szm.**

gyűlés, ha szükséges, új tagok választásával egészíti ki.

25. §.

Kormányfőlügyelet.

„Az egyesület az esetben, ha jelen alapszabályokban meghatározott célt és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a királyi kormány által, amennyiben további működésének folytatása által az állam vagy az egyetemes tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul föfüggeszteszik s a föfüggesztesés után elrendelendő szabályszerű vizsgálat eredményéhez képest végleg föl is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására különbeni fölösztatás terhe alatt köteleztetik.“

A székelyföldi havasok kihasználásáról.

Az összes székelyföldi birtokoknak hason felét az erdőségek teszik ki; ide számítható természetesen a befásításra felvehető terület is. A szántó, rét és kertek meglehetősen egyforma tért foglalnak el. A legelő általában félakkora, mint a szántó. Ha a rétet, kertet és legelőt össze vesszük, közel másfélszer mulja felül a szántót s ha ez utóbbiból a még ma is sok helyen fennálló ¹/₃-ad rész ugart s a roppant terjedelmű erdei legelőt amazokhoz számítjuk: a nagymérvű állattenyésztés pozitív alapja áll előttünk. A nagy terjedelmű erdőségek és legelők nagyobbára községi vagy közbirtokossági tulajdont képeznek s a megosztott birtok csak a többi mívelési ágakra szorítkozik s így a magán fekvőség egészen más korlátok között mozog, mint az anyaországban. Az, a mit ottan latifundiumnak neveznek, nálunk egészen ismeretlen, sőt az ottan nagy számban előforduló uradalmi nagybirtok itten csaknem ismeretlen.

Székelyföldön azon birtokosztályozást vehetjük fel, mely szerint kisbirtok 5—15 kh., kis-középbirtok 50 holdig, nagy-középbirtok 200 holdig és nagybirtok 1000—1500 holdig. Jobbágybirtok — a székelység ismeretes törvényeinél fogva — oly kis mértékben fordul elő, hogy alig tehető 10% ra. Az egyes birtokok eldaraboltsága három oknál fogva igen nagymérvű. Először, mert az erdőn s legelőn kívül eső mívelési ágak kilométerre igen sűrű népesség esik; másodsor, mert a földmívelési rendszer is magával hozta az eldarabolódást és harmadsor, mert a székely minden egyebek közt legszívósabban ragaszkodván a fekvőséghez, ha mindjárt csak néhány öl jutott is osztályrészül — azt természetben követelte ki — és scrupulosus természeténél fogva, nehogy megcsalódják, többnyire minden osztály alá eső darabot annyi részre hasított, a hány osztozó fél volt. Mikor aztán hosszában oly keskeny szalagokra hasogatta, hogy két tehenével és ekéjével nem tudott azon megfordulni, akkor keresztül fogta a darabolást. S csak utóbbi időben, miután már a darabolás csaknem lehetetlenné vált, kezdődött a darabszám szerinti osztálykiegyenlítés sorshúzás alapján.

A földbirtok elaprózása 1848-on innen különösen fokozódott az által, hogy az örökösödési jog a leánygyermekre is kiterjesztették, s a szabad adás-vevés minden korlátai ledöntettek. Míg a birtok eladásnál az atyafinak előjoga volt a vásárra, addig a mai szétdarabolás kétségkívül korlátozva volt; de ma már a végletekbe megy. Innen van az, hogy a szegény székely embernek 3—4 hold birtoka néhol 15—20 darabban van elszórva a határon s az egy vékányi szántók mellett nem kis számmal vannak a 6—8 kupások is. Csikban pl. 100, 50, 25, Aranyosban még 10 ölnyi területek is fordulnak elő. A hol a tagosítási nagy csoportosítás keresztül nem vitetett, ott még a nagyobb birtokban is ritka az egy darabban álló 5—10 holdas terület.

A székelyföldi földmívelési nyomorúságaink alapját nem a földbirtok tul elapróso-

dása képezi-e, azt nem tagadhatom, mert hogy az 5 holdig terjedő földbirtokon — a milyen a székelyföldön nagyon sok van, mikép lehessen a megélhetés eszközeit kellő mértékben nyújtó gazdaságot folytatni, arra családost, háztartást alapítani — oly ország-részben, hol egy hold szántó 8—16 darabra oszlik fel, az ipari és kereskedelmi növények termelése csaknem ismeretlen, a hol a szükbirtokon is a legegyszerűbb s külterjes gazdaságot kénytelen folytatni a létért küzdő földmívelő — azt megérteni csak úgy lehetséges, ha ismerjük ezen nép fáradhatatlan, önmegtartó, szorgalmas és értelmes kitartó munkásságát.

A tagosítás a közelebbi évtizedben mindenfelé nagy hódításokat tett, minélfogva a kisbirtok kihasználása is nem annyira korlátolt s tekintettel a székely nép általános közmíveltségére s haladni kívánó törekvéseire — csakhamar beletalálja magát a tagosítás által létrejött új helyzetébe is, de a legdicséretre méltóbb erényei mellett se képes kiscgazdaságának szem termelése által a mérleget megtartani, ha más ágazatokra nem terjeszti ki irányítását.

Székelyföld nagy kincsével bir havasai-ban, a mit kellő módon kihasználva, ellensúlyozhatja szükterjedelmű szántóföldjének egyoldalú csekély hozamát. Kihasználhatók volnának az alkalmas havasi legelők, első sorban is a szarvasmarha nagyobb mérvű tenyésztésével, borju nevelés és tejtermelés által.

A legnépesebb négy székely vármegye birtok viszonyainak kerekaszámú megoszlása szerint van:

Sorszám	Megye	Összes terület	M i v e l ő s i á g a k							Nádas	
			Szántó	Kert	Rét	Legelő	Erdő	Szőlő	Havasi legelő		Terméketlen
1	Háromszék	660515	152713	7559	66673	24016	415497	—	120000	18292	90
2	Udvarhely	473195	126128	7757	94457	67262	190568	538	60000	24088	—
3	Csik	764308	118856	5535	182138	140090	319542	—	153000	13941	—
4	Maros-Torda	716495	197391	15039	89133	66654	338901	3920	34000	20311	879
Összesen		2619513	595088	34890	432401	298022	1264508	4458	367000	76632	969

Ezen adatok alapján világosan kitűnik az, hogy székelyföldön az összes területnek majdnem fele része erdő s azokban terjedelmes havasi legelők foglalnak helyet, miből folyólag az állattenyésztés oly biztos alappal bir, a minek célszerű kihasználása és helyes vezetésével a szorongatott gazdasági állapotok jelentékenyen előbbre volnának vihetők. Az általánosan ismeretes, hogy Erdélynek s főleg a székelyföldnek állattenyésztése a közelebbi időben nem hogy előbbre haladott volna, sőt visszaesett, mímek oka a földnek eladósodására vihető vissza, mert főleg a kiscgazda szorult viszonyai között első sorban is állatállományának fölöslegét kezdte eladogatni s hová-tovább fogyván a föld termőképességének kihasználására alapul szolgáló állatainak száma — nem birt anyagi erőhöz jutni azok visszapótlására sőt a legszükségesebb igás erőre apadt az le.

Ily viszonyok mellett a megfogyott trágyaerő hiányában a szántók jövedeimeinek fokozatos esésén legkevésbé se csodálkozhatni. Mely szomorú tapasztalati ténynyel szemben, hogy mily nagy veszteség az — mi évente a legelők kellő ki nem használásában áll, azt mondani is felesleges. A székely földmívelési nyomott viszonyok javulása csakis az állattenyésztés megfelelő felkarolásával nyerhet kedvező lendületet annyival is inkább, mert tudvalevőleg székelyföldön a szarvasmarha tenyésztése a kis gazdaságokban van letéves ennél fogva valódi előhaladás csakis azon birtokosok helyzetének javulásával s értelmi képességének fejlődésével érhető el.

Kívánatos volna a közlegelők kihasználása szempontjából szövetkezeti úton állattenyésztési telepeket állítani fel, a miknek élén állnának a gazdasági egyesületek, vármegyei közigazgatási bizottságok az állattenyésztési szakfelügyelők bevonásával, a mik által kellő

komoly körtekintéssel, szakértelemmel lennének felállítva a közös kerületi állattenyésztési legelős telepek. Ugy a nagyobb és tehetősebb birtokos, mint a kiscgazda a maga anyagi viszonyai szerint jelentenő be közös havasi legelőre adandó tehenét s külön a borjúkat. Ezen közös állattenyésztési telepeknek egy részről főcélja lenne a viszonyoknak megfelelő jó tenyészanyag fentartása és szaporítása, addig másfelől a jó havasi legelőn termelt zsirdústejnek az összesített úton leendő kihasználása.

Tejtermelés szempontjából szokásos ma a nyugoti fajták szaporítását ajánlani s az tagadhatatlan is, hogy tejelő képességek nagyobb a mi honi fajtáinkénál, de állattenyésztési szempontból nem válnak be s a legelőviszonyainknak sem felelnek meg annyira, mint a mi honi szürkés fehér magyar szarvasmarhánk. Sajnos azonban, hogy a jövevény tarka-marha hova tovább mindinkább tért hódít a kisbirtokos istállóiban s tekintettel arra, hogy kevésbé kaphatja meg itten életfeltételeit, mint eredeti hazájában, nem csodálkozhatni, ha legtöbb helyen csak elkorcsosodott ivadékokkal találkozunk. Még ott sem mondható helyesnek a nyugati fajta marha tenyésztése, a hol a gazdasági s állattenyésztési viszonyok valóban arra kedvezők, mert a mig az idegen fajta megszokik, a tenyésztés sok bajjal és rendszeren sok kárral is jár s az eredmény bizonytalan lévén, a tenyésztés csak később tud biztos céllal haladni. Addig, amig teljesen megszokik, *meghonosodik* az idegen marha, sok pénz megy ki újjólag külföldre az első import árán kívül a vérfrissítésre szükséges eredeti állatokért, a melyekkel hova-

tovább mind bizonyosabban behurcoltatik a tüdővész és tuberkulózis, továbbá a járványos elvetelés, borjazási láz stb. veszélyes betegségek.

Hisz ha azon költséget, fáradságot, amit az idegen fajta meghonosítására már oly sokan nem sajnáltak áldozni, ha a mi honi fajtánk tenyésztésének emelésére fordították volna, ma már egy biztos, jó eredményt lehetne felmutatni s nem kelleme attól tartani, hogy a szép és ritka jó igás ökreink kifogyásától kelljen féltünk. Udvarhely és Maros-Torda megyében még ma is egyes tenyészetekben oly szépen fejlett honifajta tenyésztehenek találhatók, a melyek bármely külföldi szarvasmarhánál nagyobb haszonnal tenyészthetők. A régi honi fajtánkhoz már csak azért is ragaszkodnunk kell, mert a már megerősödött fajtát mindig könnyebb nemesíteni s a jobb tulajdonokat azokban időről-időre behozni, mint valamely újjal való kísérletezés s az is tekintetbe veendő, hogy ha a drága honi fajta szürkés-fehér erdélyi magyar fajtánk elkorcsosul, igen nehéz újból egy tiszta fajt létrehozni. A székelyföldi havasi legelők kihasználására mindenkéfelett a mi hazai szürke-fehér fajtánk a legmegfelelőbb s a hol a barna-tarka (riska) fajtát tartják, az is fentartandó a maga tiszta jellegében, mert úgy a takarmány, mint az égalji viszonyoknak megfelelőleg legjobb sikerrel tenyészthetők.

Nagy Imre.

(Folytatjuk.)

A téli fagy befolyása a talaj termőképességére.

(Befejező közlemény.)

A fagyás és fölengedés télen általi gyakori váltakozása a föld megporhanyítását oly nagy mértékben idézheti elő, hogy a képződött

— A földadó revíziója. Az egyenes adók reformjának keretében tudvalevőleg a földadó is revízió alá kerül. Tudomásunk szerint a kormány a revíziót a következő irányelvek szerint óhajtja keresztül vinni: 1. Az 1875-ik évi VII. törvény cikk 13. §-ában említett becslő-járásoknak, illetőleg az azokban létesített osztályozási vidékeknek netalán szükségesnek mutatkozó újabb kikerekítése mellett, a művelési áganként és minőségi osztályonként megállapított tiszta jövedelmi fokozatokban az azok megállapítása óta megváltozott viszonyok folytán bekövetkezett feltűnő aránytalanságok, esetleg eredeti tévedések megigazítása. 2. Az egyes földrésztelkeknél az 1875. évi VII. t. c. 10. szakaszában felsorolt művelési ágakban előforduló maradandó jellegű változásokat megállapítani s az illető földrésztelket megfelelő minőségi osztályba besorolni. Maradandó jellegű művelési ág-változások oly esetben fogognak fenn, midőn vagy a talajviszonyok átalakulása vagy egyéb körülmények következtében, az egyes földrésztelkeken a földadókataszterben megállapított művelési ágból folyt gazdálkodási rendszer tartósan megváltozott-nak mutatkozik. 3. Új osztályba sorozással megszüntetni azon aránytalanságokat, melyek egyes földrésztelkeknek, vagy egész dűlőknek az egyes művelési ágak különböző minőségi osztályaiban történt helytelen — akár magas, akár alacsony — osztályozása folytán bekövetkeztek.

— Az aratók és a földművelésügyi miniszter. Országszerte most szerződtek az aratómunkásokat a földbirtokosok az ez idej aratóshoz. Eddig szokásban volt, hogy az aratók messze otthonukból vállaltak munkát. Ennek az volt a következménye, hogy az egyik vidéken fölös számban voltak a munkások, kiknek aztán tovább kellett vándorolniok, míg a másik helyen hiányát érezték az aratóknak. Ez most alighanem meg fog változni, mert *Darányi* miniszter a főispánok útján bizalmas rendeletet intézett a városok-

hoz és kéri azok vezetőit, hogy hassanak oda, hogy ezentúl az aratók ne távozzanak el a környékről, a földbirtokosokat pedig iparkodjanak rávenni, hogy az aratómunkásaikat a környékből szerződtessek. A miniszteriumhoz beérkezett jelentések szerint a miniszter terve több vidéken sikerült is.

— Kevesebb, de jobb gyümölcsfajtát. Darányi földművelésügyi miniszter fölhívta a törvényhatóságokat, hogy a mezőgazdasági bizottságok útján a kevésbé értékes gyümölcsfajtákat a termelésből vonják ki és kevesebb fajtában állapodjanak meg. A miniszter azonban tekintettel az újabb időben Amerikában tett azon tapasztalatokra, hogy egy-egy gyümölcsfa magában termelve hiányosan termékenyül és rosszul terem, a nagyobb fajta redukcióknak nem helyeslője, fölhívásával azt akarja elérni, hogy, hogy a selejtebb fajták termelésével hagyjanak föl a gazdák és három négy fajtában állapodjanak meg egy-egy gyümölcsnemre nézve, olyanokban, melyek azon vidéken bőven is teremnek és kedvezően értékesíthetők.

— Osztrák támogatás. Az osztrák agrárius Centralstelle, arról kapott hírt Budapestről, hogy az osztrák kormány delegáltjai az autonóm vámtarifa budapesti tárgyalásánál minden erővel arra törekedtek, hogy a magyar agrárkövetelményeket lehetőleg leszorítsák. A Centralstelle ez értesülés következtében kijelenti, hogy az osztrák agráriusoknak még nincs okuk kilépni az autonóm vámtarifa tárgyalásánál eddig megőrzött tartózkodó álláspontjából, de ha megbizonyosodnék, hogy az osztrák kormány delegáltjai tovább is ragaszkodnak a buza kétforintos vámjához, — a mi alapja a hirnek — biztosítja a magyar agráriusokat, hogy a harcban a közös érdek megvédésére támogatni fogja őket.

— Cseléddíjazás. Darányi miniszter *Román György* gazd. cselédet, ki Dózsa E. n. idai birtokán szolgált, hosszas hűséges szolgálatáért 50 K. aranyjutalommal és oklevéllel tüntette ki

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVARTT
Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsonöket nyújt és **BETÉTRE 5½ SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

Magyar Jelzálog-Hielbank

Képviselősege Kolozsvartt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4½%-os

Záloglevélkölcsonöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsonöt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékn.

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsonöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékn és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcson összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséymkölcvények

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Már 25 éve küldöm szét az 1900. évi
párisi világkiállításon

Grand Prix-vel kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czímem: (762.)

Vodicka F. földbirtokos
Smrztiz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

**Általános és különleges
növénytermelés.**

Irta: Cserhádi Sándor.

Ára 18 korona. I. kötet. Általános növénytermelés 565 lap 218 ábrával. II. kötet. Különleges növénytermelés 528 lap 153 ábrával. Megrendelhető a szerzőnél Magyar Óváratt. Mindenik kötet külön is megrendelhető 9 korona áron. Ezen munka a növénytermelés körébe tartozó kérdéseknél kimerítő tájékoztatást nyújt. (751.)

„Raktárunk nem a lánczhiddal szemben; hanem az Akadémia közvetlen közelében van.”

Bisztes virágvázak nagy választékban I koronától 40 koronáig!

Mindenemü üvegyár háztartási és gazdasági czélokra!

Legfinomabb Kristályüveg-asztali készletek nagy raktára. Budapest, Ferencz-József-tér 8. sz.

(722)

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

az „UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely Magyarország teljes kormányzati és anyagi függetlenségeért lelkesül. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, mellétekintetek nem kötik és nem vezetik közcélu akcióinál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert éjjeli lap lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi.

Legolcsóbb, mert míg a többi lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig

az „Ujság” előfizetési ára

egész évre csak: 24 korona.

félévre „ 12 „

negyedévre „ 6 „

egy hónapra „ 2 „

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfi támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányu szolgálatára is. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „Ujság” kiadóhivatalának

Kolozsvártt”

(781.)

czimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák-Ferencz-utca 13. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona, mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségén felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Alkalmazást keresők

Gazdatiszti állást keres, vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Erdészeti vagy ispáni állást keres egy az erdőkezelés szolgálatában, felnőtt, jó erdőőri szakvizsga bizonyítvánnyal bíró egyén, kinek megbízhatóságáról s eddigi szolgálatairól is jó minősítései vannak. Gyakorlati ismerettel bír az erdőkezelés és erdőnevelés, vadászat, halászat, valamint a mezőgazdaság minden külső teendőiben, ugyancsak jártas az irodai ügyvitelben is. Uradalmak, vagy magán birtokoknál szerény feltételek mellett hűségesen és szorgalmasan töltene be ismereteinek megfelelő állást. Jelenleg 46 éves, családos. Megkeresések Bocskay Antal, Gyalu, Kolozsmegye, cím alá küldendők. (760.)

Erdőkezelő számtartók kereseik:

Gyakorlati képzettséggel bíró, erdőkezelésnél s így öl és talpa kidolgozásnál már alkalmazva volt, esetleg szakvizsgát letett józan, erélyes, szorgalmas, egészséges embert alkalmaznak csak, ki is az oláh nyelvet jól beszéli és csak a saját kezűleg irt hiteles bizonyítványokkal felszerelt jelentkezésre reflektálók. Személyes jelentkezés egyelőre kizárt. p. Homoród-Héviz. Gr. Haller János. (798.)

Különbfélék.

Simonfi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kültorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. (464)

4 törzs
Plymouth Rock
tyúk

eladó.
Áruk 50 korona.
Cím a kiadóhivatalban.
(1003.)

TOKAJI

sajáttermésű boraimat következőleg árusítom: 1900. évi szamorodni literes üvege 160 fillér, 1895. évi szamorodni literes üvege 200 fillér, 1892. évi szamorodni literes üvege 300 fillér, 1889. évi másolás literes üvege 450 fillér; 1889. éves aszu, 3 puttonos, félliteres üvege 300 fillér; 1880. évi aszu, 4 puttonos, félliteres üvege 400 fillér. Kicsinkó Antal szőlőbirtokos Tokaj. (778.)

Kitűnő harcú kanárikat

(valódi trute törzs) nappal és este lámpánál pompás énekeseket küldök utánvétellel bárhová 12 napi próbaidővel. Nemtetszést kicserélek vagy visszaadom a pénzt. Kitűnő tenyészképes nőtények 2 40, 3 és 4 korona. Tenyészképes him 11 kor. Budapesten november hóban tartott kiállításon kitüntetve. Megrendelőknél utasítás ingyen.

Óváry József

a budapesti kanári tenyésztők egyesületének elnöke.
Bpest, VIII. József-u. 5. sz.
Árjegyzék ingyen és bérmentve (774.)

Szolnokdobokamegyében egy 7—800 holdas jól felnevelt birtok bérbe adó, vagy kautionos embernek fix administatorra több évre kiadó 1902. április 1-től kezdve. Értekezhetni: Csiki Elek állattenyésztési felügyelőnél Deésen. (788.)

(543.)

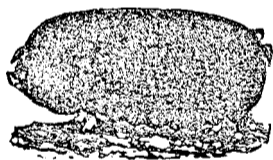
Hantz Sándor könyvkötő.

Ezelőt Hantz György társa.

Kolozsvárt,
— Jókai-utca 2. szám. —

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árrért készítik. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555)

A címre kérem vigyázni.

Telivér Poland Kina

3—4. 5—6 hónapos kan és nőtény malaczkok eladók.

Tudakozódások:
Ordódyné Mailáth Gizella
Budapest,
IV., Múzeum-körút 7. szám.
(748.)

Fajbaromfiak

költőtojásaira előjegyezhetni Plymouth, Langshan, Bráhma Gochin, Dorking, Peking-réce 10; Emdeni lúd 40; Bronzpulyka 40 kr. darabja. Szállítás megfelelő lidában. Kitüntetett állatoktól. „Kántorok Lapja” kiadóhivatala, Budapest I., Fehérváry-út 40. szám. (783.)

Páris Grand-Prix!

Gr. Teleki Arvéd drassói uradalmában up. Koneza, Alsófehérvármegye kaphatók: gyorsfejlődésű, kiválóan edzett, az ország minden részében előnyösen ismert

magyar bikák,

100 drb. magyar igásökör,

az általánosan kedvelt

oberndorfi répamag,

a Cserhádi tanár által meghonosított bőtermő

óvári répamag,

továbbá

pekingi kacsák, amerikai diócsemeték, sorfák.

(775.)

Eladó

Bagoner faj 24 drb. malaczkó koca, 4 drb. kan, 10 drb. 2 és 4 éves csikó, 2 drb. csikózó kanca.

Értekezhetni: Tiboldy Dénessel Gerend-Keresztúr, utolsó posta Maros-Ludas, Torda Aranyosmegye. (794.)

Gépészek! Most jelent meg a vizsgára előkészítő kézikönyv: Kozánfűtői 30 kr. Locomobil és csatlóóról 75 kr. Két előbbi és az összes stabilgépéről 1 ft 35 kr. Esztergályosok kézikönyve csavarmentes számításra 1 ft. Morva Rezsőnél, Győr-megye Medve. (768.)

Diadal sec

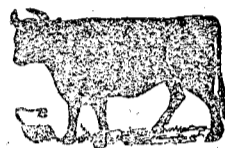
legjobb hazai pezsgő

Eberhardt Antal

Budafok.

Árlap ingyen.

(797.)

Gróf Teleki Géza örököségi geryeszegi gazdaságában eladó 20 drb magyar-erdélyi I. rendű tulok járóbani használatra. Tudakozódások Fodor Ödön intéző címére küldendők, u. p. Sáromberke. (800.)

Árpa és zabszalma eladás!

Mező-Szengyel határán, vasuti állomás közelében eladó 350 mm. árpaszalma és 400 mm. zabszalma. Bővebb felvilágosítást ad: Nemes Károly gazdatiszt Mező-Szengyelben Posta ugyanott. (799.)

Eladó a Br. Bruckenthal Károly-féle alapítványi bér gazdaságban 100 q. takarmány baltaczim mag, — egészben vagy kisebb mennyiségben is Tudakozódások: az intézőségnek Bethlen-Szt-Miklós, Kis-Küküllő-megye. (801.)

Eladó

2 drb.

Poland Kina tenyészkoca

Cím G. G. alatt a kiadóban.

(1001.)

3 drb Marhamérleg

1500 kgr hordképességű erős vaskorlással 2 1/3 méter hosszú, 1 1/2 méter széles

4 drb Hidmérleg

3000 kg. horderejű szádos, toló súlyllyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek

éska marhamázsákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ

mérlegműszerész

BUDAPEST,

VII., Dohány-utca 78. (803.)

Az 1885. évi országos, nemkülönben az 1896. évi Miltenaris kiállításon „Nagy-éremet” — a Brüsseli 1897. évi és a kolozsvári kiállításon dícsőre oklevelet — továbbá az Orsz. M. Gazd. Egyet. múlt évi komló-kiállításán III. díjat nyert későn érő SAAZI fajtavál

ültetett komlótelepemről a tavaszon vágandó dugványok ezerét loco Homoródi pályaudvar, 24 koronával árusítom el.

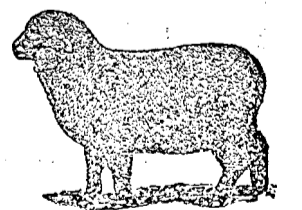
U. p. Homoród-Héviz.
Id. gr. Haller János.
(784.)

SIMMENTHALI

üszők

megvételre kerestetnek (12—15 drb)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

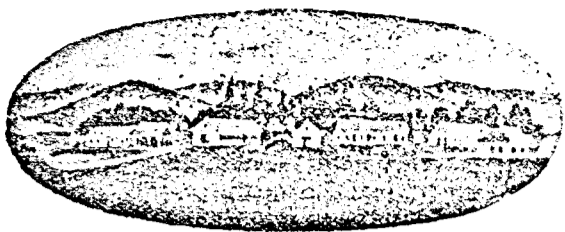

16 mázsa

raczka gyapju

jutányosan
eladó.

Cím a kiadóban.
(1002.)

Földbirtokot veszek

200—600 cat. holdnyit, lehetőleg magyar vidéken.

Törlesztéses kölcsönrel terhelt, felszereléssel ellátott előnyben részesül.

Részletes leirással bíró ajánlatokat „Zempléni” címen továbbít a kiadóhivatal.

(802.)

86/902. sz.

Nyersbőr árlejtési hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami ménésbirtok állatállománya után, levágás és elhullás folytán 1902. év február hó 1-től december 31-ig származó nyersbőrök, folyó év február hó 7-én a ménésbirtok igazgatóságánál zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalás útján el fognak adni.

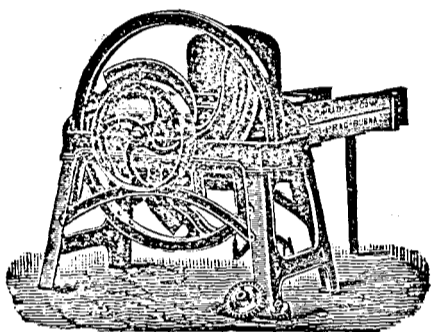
A sajátkezüleg aláírt és lepecsételt ajánlatok, melyek borítékára „ajánlat nyersbőrökre” feljegyzendő, 1 koronás bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátva folyó év február hó 7-én délelőtt 11 óráig a ménésbirtok igazgatóságánál — Fogaras — adandók be.

Az árlejtési feltételek, a ménésbirtok igazgatóságánál, valamint a földművelésügyi m. kir. ministeriumban a gazdasági főigazgató úrnál (II. em., ajtó) a hivatalos órák alatt betekintheők, esetleg azok kívánatra megküldetnek.

Budapest, 1902. január hó.

(796.)

Földművelésügyi m. k. ministerium.

Baleset

kizárva!

Szecs kavágók szabad, önműködő kiemelővel.

Répvágók, darálómalmok,

!!! Gőzfűlesztő-készülékek !!!

legujabb és legkényelmesebb szerkezetben

Umráth és Társa

mezőgazdasági gépgyárosoknál

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 10 lóerőig,

Ipri mozgonyok 100 lóerőig.

(544. I.)

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja :

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

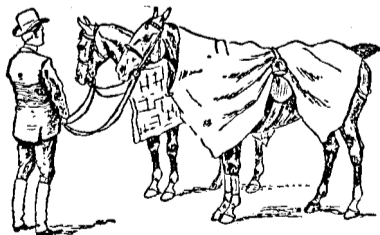
Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

(763.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati készítményei :

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szüktelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/4 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertéspar (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/4 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor., 1/4 kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Állandó gépkiallításán Kolozsvárt, minden gyógyszerárban és nagyobb drogueriákban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfürdő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)